

Układy równań liniowych
Metody Numeryczne – projekt nr. 2

sprawozdanie

Maciej Adryan

26 kwietnia 2021

Streszczenie

Celem projektu jest implementacja metod iteracyjnych (metody Jacobiego oraz Gaussa-Seidla) oraz metody bezpośredniej (faktoryzacji LU) rozwiązywania układów równań liniowych.

Do zrealizowania zadania wykorzystana przeze mnie został język Python w wersji 3.9.

Dodatkowo wykorzystane zostały przeze mnie:

- opensource'owa biblioteka matplotlib,
- biblioteka standardowa time pomocna przy mierzeniu czasu osiągnięcia zadowalającej zbieżności poszczególnych metod
- oraz biblioteka numpy ułatwiająca zarządzanie danymi.
- biblioteka icecream pomocna przy debugowaniu.

W celu mierzenia czasu wykonania funkcji stworzyłem wrapper dla funkcji, informujący o czasie wykonania oraz otrzymanej normie residuum (oraz liczbie iteracji w przypadku metod iteracyjnych).

Dla czytelności program został rozbity na dwa pliki: main.py oraz mylibs.py, kroki potrzebne do rozwiązania poszczególnych zadań zostały przedstawione w pliku main.

Rozdział 1

Analiza

1. Zadanie A

$Index = 175854$ otrzymujemy wartości $a1 = 13$ i $a2 = a3 = -1$. Otrzymana macierz współczynników ma wymiary 954×954 , wektor danych ma wartość równą $\sin(n * (f + 1))$. Gdzie f jest trzecią cyfrą indeksu a n jest liczbą naturalną z zakresu $\langle 1, N \rangle$.

2. Zadanie B

Dla danych z podpunktu A oraz ustalenia zadowalającej nas normy residuum równej 10^{-6} , po wykonaniu obydwu algorytmów otrzymujemy następujące dane:

Jacobi: 0.07964944839477539 [s]
iterations: 14
residuum: $3.531624076185307 \times 10^{-7}$

GaussSeidl: 1.3045377731323242 [s]
iterations: 10
residuum: $6.330398043165935 \times 10^{-7}$

Metoda Jacobiego zbiega się do zadowalającej normy residuum zdecydowanie szybciej, wymaga jednak większej ilości iteracji niż wolniejsza w tym przypadku metoda Gaussa-Seidla.

3. Zadanie C

Dla otrzymanych wartości: $a_1 = 3$, $a_2 = a_3 = -1$ oraz $N = 954$ oraz dla wektora \mathbf{b} identycznego jak w Zadaniu A otrzymujemy komunikat informujący, iż dla podanych danych obydwie z metod nie zbiegają się:

Jacobi does not converge for this data!

GaussSeidl does not converge for this data!

Program po natrafieniu na wartość $\text{residuum} = \mathbf{NaN}$ lub ∞ zwraca tuple o wartościach (∞, ∞) informujący o fakcie niezbiegania się metod iteracyjnych dla podanych danych.

4. Zadanie D

Po zaimplementowaniu metody bezpośredniej rozwiązywania układów równań linowych (w tym przypadku faktoryzacji LU) i zastosowaniu jej na danych identycznych jak w Zadaniu C otrzymujemy następujące dane:

LU_solve: 2.1593382358551025 [s]
residuum: $3.836268130024082 \times 10^{-15}$

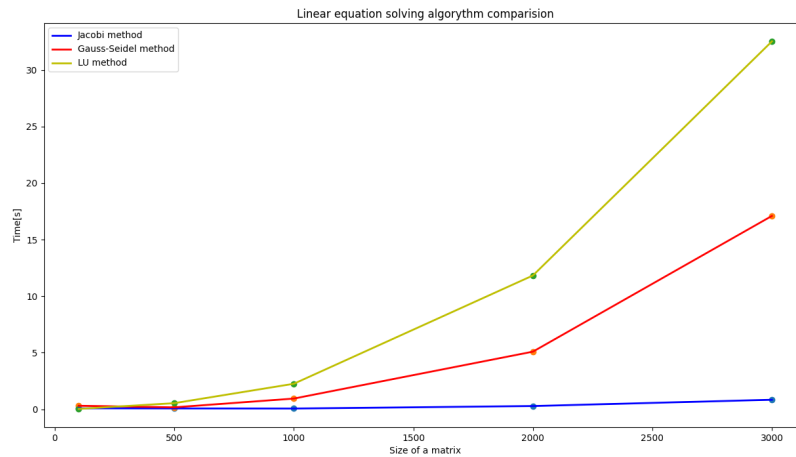
Osiągnięty wynik ma zadowalającą dokładność, oraz, w przeciwieństwie do metody Gaussa-Seidla i Jacobiego, metoda faktoryzacji LU rozwiązuje zadany problem, jednak porównując czas jej wykonania z czasem wykonania z Zadania B widać znaczny wzrost czasu wykonania. Wynika to z charakterystyki zastosowanej metody, jest ona bardziej uniwersalna niż metoda G-S czy Jacobiego, jednak znacznie wolniejsza, co zostanie dobrze zobrazowane w następnym podpunkcie.

5. Zadanie E

Po stworzeniu wykresu zależności czasu wykonania się poszczególnych algorytmów potwierdzają się dokonane przeze mnie obserwacje które zawarłem w podpunkcie D.

Wykres zależności czasu wykonania się algorytmów od liczby niewiadomych $N \in \{100, 500, 1000, 2000, 3000\}$ przedstawia się następująco:

Rysunek 1.1: Wykres zależności czasu wykonania się algorytmów od liczby niewiadomych $N \in \{100, 500, 1000, 2000, 3000\}$

Łatwo jest zauważyć, iż wykres potwierdza nasze poprzednie podejrzenia.

6. Zadanie F

Dla wszystkich trzech metod, czas wykonywania obliczeń wzrasta wraz z liczbą niewiadomych. Metoda Gaussa-Seidla oraz Jacobiego są znacznie szybsze od metody faktoryzacji LU a ich przewaga rośnie wraz ze wzrostem wymiarów macierzy. Nie wszystkie układy równań można jednak rozwiązać za pomocą metod iteracyjnych, tak jak miało to miejsce w Zadaniu C, w takich przypadkach należy zastosować wolniejszą, ale pewną, metodę bezpośrednią (np. faktoryzacji LU).